

YLIOPISTOTENTTI - UNIVERSITY EXAM

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number:
---	---

Opettaja täyttää / Lecturer fills in:

Opintojakson koodi and nimi / The code and the name of the course: Koodi /Code 724209A Tentin nimi / Exam name Rahatalous	
Tiedekunta / Faculty: OBS	
Tentin pvm / Date of exam: 3.4.2019	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3 h
Tentaattori(t) / Examiner(s): Marko Korhonen	Opintopistemäärä / Credit units: 5
	Sisäinen postios. / Internal address: 6 OyKKK
Sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam: ☐ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu materiaali, tarkennettu alla / Other material, specified below:	
Tenttiin vastaaminen / Please answer the questions: ☒ Suomeksi / in Finnish ☐ Englanniksi / in English Suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa olevalla opiskelijalla on oikeus käyttää arvioitavassa opintosuorituksessa suomen kieltä, vaikka opintojakson opetuskieli olisi englanti. Tämä ei koske vieraan kielen opintoja. (Kts. <u>Koulutuksen johtosääntö 18 §</u>) In a Finnish degree programme a student has a right to use Finnish language for their study attainment, even though the language of instruction is English, (excluding language studies) even when the language of instruction is other than Finnish. (See <u>the Education Regulations 18 §</u>)	
Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned: ☒ Kyllä / Yes ☐ Ei / No	

Monivalintatehtävään on aina vastattava, joko a, b, c tai d. Merkitse vastaukset viimeisen sivun vastauslomakkeelle! AINOASTAAN VASTAUSLOMAKE ARVOSTELLAAN!

PALAUTA KYSYMYSPAPERI!!!

- 1) Mikä seuraavista väitteistä pitää paikkansa?
 - a) Keynesin mukaan korkotasolla ei juuri ole vaikutusta rahan kysyntään, jos välillisetkin vaikutukset otetaan huomioon.
 - b) Friedmanin mukaan korkotasolla ei juuri ole vaikutusta rahan kysyntään, jos välillisetkin vaikutukset otetaan huomioon.
 - c) Keynesin mukaan transaktiomotiivi ei vaikuta juuri lainkaan rahan kysyntään.
 - d) Friedmanin mukaan korkotaso vaikuttaa voimakkaasti rahan kysyntään, jos välillisetkin vaikutukset otetaan huomioon.

- 2) James Tobin esitti teoreettisen selityksen, joka koskee erästä mahdollista rahan kysyntään liittyvää seikkaa. Tämä asia on
 - a) Rahan kiertonopeus on riippumaton taloudellisista suhdanteista.
 - b) Rahalla on ostovoimaa, vaikka se on itsessään hyödyttöä ja käyttökelvotonta.
 - c) Kukaan ei pidä kaikkia rahojaan käteisenä eikä kaikkia korottomalla käyttelytilillä, vaan osan kummassakin muodossa.
 - d) Ei ole järkevää pitää kaikkea rahoitusvarallisuutta rahana eikä kaikkea joukkovelkakirjoina, vaan kumpanakin kannattaa pitää osa rahoitusvarallisuudesta.

- 3) Rahan kysynnän ja tarjonnan tasapainottavista mekanismeista klassisen taloustieteen mukaan
 - a) Jos rahan tarjonta ylittää kysynnän, hinnat nousevat.
 - b) Jos rahan tarjonta ylittää kysynnän, rahan muodostumien pankkijärjestelmässä vähenee.
 - c) Jos rahan tarjonta ylittää kysynnän, hyödykkeiden tuotanto lisääntyy, mikä luo tarvetta suuremmalla rahan määrälle.
 - d) Jos rahan tarjonta ylittää kysynnän, ajaututaan pysyvään epätasapainoon, jota mikään mekanismi ei korjaa.

- 4) Luennolla mainittiin mm. Blinderin ja Morganin (2005) kokeellinen tutkimus, joka käsitteli rahapoliittista päätöksentekoa. Mikä seuraavista oli kokeen keskeinen tulos?
 - a) Yksittäinen henkilö teki koeasetelmassa parempia rahapoliittisia päätöksiä kuin ryhmä.
 - b) Ryhmä teki koeasetelmassa parempia päätöksiä kuin yksittäinen henkilö.
 - c) Jos koehenkilöille annettiin tiedoksi hyödyttömiä mutta asiaan näennäisesti liittyviä tietoja, he tekivät huonompia päätöksiä.
 - d) Jos koehenkilöille annettiin tiedoksi hyödyttömiä mutta asiaan näennäisesti liittyviä tietoja, he tekivät parempia päätöksiä.

- 5) Mikä seuraavista väitteistä liittyy läheisesti käsitteeseen tuottokäyrä?
 - a) Lyhyiden lainojen korot ovat yleensä matalampia kuin pitkäaikaisten lainojen.

- b) Korkeariskisten lainojen korot ovat yleensä korkeampia kuin matalariskisten.
 - c) Korkea korolle –efektin vuoksi sijoituksen keskimääräinen vuosituotto euroina laskien on sitä suurempi, mitä kauemmin sijoitusta pidetään.
 - d) Valuutta-alueella vallitseva korkotaso on sitä korkeampi, mitä voimakkaampaa talouskasvua odotetaan.
- 6) Luennolla käsiteltiin mm Monti-Klein -teoria. Mitä tämä teoria käsittelee?
- a) Valuuttakurssiodotusten ja korkotason yhteyttä
 - b) Pankin otto- ja antolainauskorkojen määräytymistä toisistaan riippumatta
 - c) Pankin riskinottohalukkuuden vaikutusta lainakorkoihin
 - d) Rahan kiertonopeutta kiinteiden valuuttakurssien järjestelmässä
- 7) Mikä seuraavista sijoitustodistuksia koskevasta väittämistä pitää paikkansa?
- a) Sijoitustodistukset ovat yleensä valtion liikkeeseen laskemia.
 - b) Sijoitustodistuksilla ei ole jälkimarkkinoita, joten niitä ei voi myydä liikkeeseen laskun jälkeen.
 - c) Useimmilla sijoitustodistuksilla on liikkeelle laskettaessa vähintään kahden vuoden maturiteetti.
 - d) Markka-ajan lopulla Suomen rahamarkkinoiden erikoispiirre oli sijoitustodistusten laajamittainen käyttö.
- 8) Mundellin esittelemän trilemman mukaan maalla EI samanaikaisesti voi olla
- a) Omaa raha-, finanssi- ja kauppapolitiikkaa
 - b) Omaa rahapolitiikkaa, kiinteää valuuttakurssia ja vapaita pääoman liikkeitä
 - c) Omaa valuuttaa, vapaita pääoman liikkeitä ja itsenäistä finanssipolitiikkaa
 - d) Korkosäännöstelyä, vapaita pääoman liikkeitä ja kelluvaa valuuttakurssia
- 9) Luennolla käytettiin esimerkkinä kiinteän valuuttakurssin järjestelmästä Tanskaa. Mikä seuraavista pitää paikkansa?
- a) Kurssin kiinteys antaa Tanskan keskuspankille paljon vapautta korkopolitiikassa.
 - b) Tarve pitää kurssi kiinteänä pakotti syksyllä 2008 korkopäätökseen, joka ei muuten olisi ollut järkevä.
 - c) Kiinteän valuuttakurssin takia keskuspankin ei tarvinnut intervenoida valuuttamarkkinoilla Kreikan valtionvelkakriisin puhjettua.
 - d) Valuuttavaranto on hajautettu hyvin moneen valuuttaan, jotta keskuspankki pystyisi tarvittaessa intervenoimaan lähes missä valuutassa tahansa.
- 10) Mikä seuraavista pitää paikkansa euroalueen korkokäytävään liittyen?
- a) Perusrahoitusoperaatioiden korko on aina korkeampi kuin talletuskorko
 - b) Talletuskorko on aina korkeampi kuin perusrahoitusoperaatioiden korko
 - c) Eonia on ollut yleensä korkeampi kuin mikään eurojärjestelmän korko
 - d) Eonia on ollut yleensä matalampi kuin mikään eurojärjestelmän korko

- 11) Luennolla mainittiin 1990-luvun Somalia yhtenä rahahistoriallisesti erikoisena tapauksena. Mitä erityistä liittyi rahaoloihin kyseisessä maassa, jossa keskusvalta oli lakannut toimimasta?
- a) Kotimaisten seteleiden kelpoisuus maksuvälineinä jatkui, vaikka valtiovalta ja keskuspankki olivat lakanneet olemasta.
 - b) Kotimaisen raha- ja valuuttajärjestelmän romahtaessa syntyi spontaanisti lukuisia yksityisesti liikkeeseen laskettuja paikallisia valuuttoja, joiden liikkeeseen laskijat olivat yleensä jonkinlaisia osuuskuntia.
 - c) Somaliassa oli aiemmin käytetty Yhdysvaltojen dollaria puolivirallisena rinnakkaisvaluuttana, mutta myös sen käyttö lakkasi vaihtokaupan korvatussa rahatalouden sekasortoisissa oloissa.
 - d) Jäykkää ja byrokraattista rahoitusmarkkinoiden sääntelyjärjestelmää ei ylläpitänyt enää kukaan, mutta useimmat pankit jatkoivat toimintaansa. Suunnittelemattoman liberalisoinnin seurauksena luottomarkkinoiden toiminta tehostui.
- 12) Mikä seuraavista on tyypillistä pankkien välisille depo-sopimuksille euroalueella?
- a) Ne ovat yleensä vakuudellisia.
 - b) Sopimuksen molemmat osapuolet ovat yleensä samassa maassa.
 - c) Sopimuksen molemmat osapuolet ovat yleensä eri maissa.
 - d) Ne ovat yleensä vakuudettomia.
- 13) Mikä seuraavista on Goodhartin kritiikin yksinkertaistettu tiivistelmä?
- a) Keskuspankkien pitäisi muuttaa ohjaukorkojaan useammin, mutta kerralla tehtävien muutosten pitäisi olla nykyistä pienempiä.
 - b) Yksinkertaista luotonlaajenemismallia ei edes voitaisi hyödyntää rahapolitiikassa.
 - c) Kiinteän valuuttakurssin järjestelmä ei nykyään sovi edes pienille maille.
 - d) Pakollisten vähimmäisvarantovaatimusten pitäisi olla paljon nykyistä korkeampia.
- 14) Mikä seuraavista Phillips-käyrää koskevista väitteistä pitää paikkansa?
- a) Phillips-käyrä kuvaa inflaation ja työttömyyden yhteyttä etenkin kiinteän valuuttakurssin oloissa.
 - b) Phillips-käyrä kuvaa inflaation ja työttömyyden yhteyttä etenkin kelluvan valuuttakurssin oloissa.
 - c) Inflaatiota sietämällä saavutetaan parempi työllisyys etenkin, jos agentit eivät pysty kunnolla seuraamaan ja ennustamaan hintatasoa.
 - d) Inflaatiota sietämällä saavutetaan parempi työllisyys etenkin, jos korkotaso vaihtelee vähän tai ei ollenkaan.
- 15) Mikä seuraavista EI rajoittaisi koko pankkijärjestelmän kykyä eikä halukkuutta myöntää luottoja kuvitteellisessa täysin suljetussa taloudessa, jossa ei ole lainkaan käteistä rahaa, vaan yleisön kaikki raha on pankkitalletuksina? (Tarkastele asiaa siis koko pankkijärjestelmän kannalta, ei yksittäisen pankin)
- a) Luottokelpoisten lainanhakijoiden rajallinen määrä
 - b) Pankkeja koskevat vakavaraisuusvaatimukset
 - c) Talletusrahoituksen saatavuus
 - d) Pakolliset vähimmäisvarantovaatimukset ja keskuspankkirahan niukkuus

- 16) Luennoilla oli esillä riskien valvonta. Todettiin, että valvojan on arvioitava valvottavien ottamat riskit, ja:
- Määriteltävä ne luottolaitoslain perusteella
 - Määriteltävä pankin tai muun valvottavan suurimmat riskit, mitä se voi toiminnassaan ottaa
 - Suhteutettava ne kansantalouden kantokykyyn
 - Suhteutettava ne valvottavan riskinkantokykyyn
- 17) Mishkinin kirjassa ja luennoilla oli esillä käsite "epäsuotuisa valinta" (englanniksi adverse selection). Sääntelyyn ja valvontaan yhdistettynä se tarkoittaa, että:
- Sopimuksen teon jälkeen joko pankki tai asiakas muuttaa käyttäytymistään riskillisempään suuntaan
 - Ne toimijat finanssimarkkinoilla, jotka tekevät päätöksiä luototuksessa, kaupanteossa jne. tietävät enemmän kuin muut ja käyttävät tilannetta hyväkseen
 - Ne toimijat, jotka todennäköisimmin saavat aikaan epäsuotuisan lopputuloksen, eli esimerkiksi luottotappioita luototuksessa ovat niitä, jotka aktiivisimmin etsivät sopimusta eli tässä tapauksessa luototusta
 - Ne toimijat, jotka haluavat käyttää hyväkseen julkista turvaverkkoa pystyvät sen tekemään
- 18) Luennoilla oli esillä vakavaraisuuden periaate ja määriteltiin, että vakavaraisuusvaatimus on omat varat jaettuna riskipainotetuilla saamisilla. Mikä on oikein:
- Omilla varoilla tarkoitetaan pankin likvidiä varallisuutta ja riskipainotetuilla saamisilla riskikertoimia
 - Omilla varoilla tarkoitetaan omaa pääomaa ja riskipainotetuilla saamisilla eri riskikertoimilla painotettuja saamia
 - Omilla varoilla tarkoitetaan pankin liiketulosta ja riskipainotetuilla saamisilla pankin riskitasetta
 - Omilla varoilla tarkoitetaan pankin taseen loppusummaa ja riskipainotetuilla saamisilla pankin riskillisiä saamia
- 19) Luennoilla oli esillä Euroalueen yhteinen pankkivalvoja ja esitettiin perusteluja miksi se on hyvä ratkaisu. Mikä seuraavista väitteistä EI OLE perustelu yhteiselle eurooppalaiselle pankkivalvonnalle?
- Finanssikriisi nosti esiin tarpeen yhtenäistää valvontaa eri maissa
 - Kansallinen valvonta ei ollut riittävää monikansallisille pankeille
 - Vakautta uhkaaviin kriiseihin on puututtava ennakoivasti
 - Finanssikriiseihin puututaan paremmin Euroopan tason valvonnalla
- 20) Rahoitusjärjestelmän infrastruktuuri koostuu maksujärjestelmistä sekä arvopaperien kaupankäynti-, selvitys- ja toimitusjärjestelmistä. Mikä seuraavista EI kuulu rahoitusjärjestelmän infrastruktuurin perusrakenteisiin?
- Arvopaperikeskus
 - Valtiovarainministeriö
 - Keskusvastapuoli
 - Kaupparekisteri
- 21) Keskuspankilla on perinteisesti kolme roolia rahoitusjärjestelmän infrastruktuureihin liittyen. Mikä seuraavista EI kuulu näihin kolmeen rooliin:
- makrovakaussvalvoja
 - operaattori
 - katalysti

d) yleisvalvoja

22) Maksu- ja selvitysjärjestelmät ovat olennainen osa toimivaa rahoitusjärjestelmää. Mikä seuraavista keskuspankin yleisvalvontatoimintaa ohjaavista väittämistä **EI** pidä paikkaansa:

- a) Yleisvalvonta tarkoittaa keskuspankin vastuulla olevaa markkinainfrastruktuurien järjestelmätason valvontaa.
- b) Yleisvalvonnan tavoitteena on varmistaa maksu- ja selvitysjärjestelmien luotettava ja tehokas toiminta koko yhteiskunnan kannalta.
- c) Yleisvalvonnassaan keskuspankki valvoo maksu- ja selvitysjärjestelmiä seuraamalla, analysoimalla ja arvioimalla säännöllisesti näiden järjestelmäkokonaisuuksien tilaa ja kehitystä.
- d) Yleisvalvonnassaan keskuspankki valvoo rahoitusmarkkinatoimijoiden riskinottoa erityisesti osake-, korko-, johdannais- ja valuuttamarkkinoilla.

23) Miksi keskuspankit tekevät maksu- ja selvitysjärjestelmien yleisvalvontaa?

- a) Maksu- ja selvitysjärjestelmät ovat keskuspankkien keskeinen tulonlähde, minkä vuoksi niiden toimintaa valvotaan erityisen tarkasti.
- b) Maksu- ja selvitysjärjestelmien ongelmat viime finanssikriisissä toimivat alkusysäyksenä keskuspankkien yleisvalvontatoiminnan aloittamiselle.
- c) Maksu- ja selvitysjärjestelmät voivat toimia riskien leviämiskanavina ja toimimattomat järjestelmät voivat itse aiheuttaa riskejä niiden osapuolille.
- d) Maksu- ja selvitysjärjestelmiä voidaan valvoa yleisellä tasolla, sillä niiden rooli rahoitusmarkkinoiden kokonaistoiminnan kannalta ei ole kriittinen.

VASTAUSLOMAKE

NIMI:

Ympyröi oikea vastaus

1.	A	B	C	D
2.	A	B	C	D
3.	A	B	C	D
4.	A	B	C	D
5.	A	B	C	D
6.	A	B	C	D
7.	A	B	C	D
8.	A	B	C	D
9.	A	B	C	D
10.	A	B	C	D
11.	A	B	C	D
12.	A	B	C	D
13.	A	B	C	D
14.	A	B	C	D
15.	A	B	C	D
16.	A	B	C	D
17.	A	B	C	D
18.	A	B	C	D
19.	A	B	C	D
20.	A	B	C	D
21.	A	B	C	D
22.	A	B	C	D
23.	A	B	C	D

